

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 38

Ptuj, 2. oktobra 1921

III. letnik

Demokratski prijateljski sestanek
se vrši dne 8. oktobra 1921 ob 8. uri zvečer
v „Narodnem domu“ pri pokritih mizah.

Na 30. september 1921 odrejeni sestanek
vsled odpotovanja treh odbornikov izostane.

Ali naj samo razdiramo?

Ni še urejena stavba naše države. Položen je pač temelj s sprejetjem ustave. Na tem temelju bi bilo treba sedaj graditi in opremiti stavbo kar najboljše. Ali kaj počenjamo, kaj delajo nekateri naši voditelji?

Niso vsi zadovoljni s temeljem, z našo ustavo. Sprejeta je bila sicer z veliko večino, z glasovi onih strank, ki so hotele in še hočejo enotno, močno Jugoslavijo. Niso se mogle tiste stranke ozirati na one, ki bi že z ustavo rade razcepile našo državo, ji že z ustavo zadale kal smrti.

Sedaj pa, ko je ustava sprejeta in je treba dalje delati, opazamo, da nekatere stranke nočejo dalje, nasprotno, da hočejo uničiti to, kar so drugi zgradili. Na Hrvaškem je še vedno Radičeva seljačka stranka, ki se noče spoprijazniti z novim položajem. Ona še vedno bega priprosto ljudstvo z nekako seljačko republiko, v kateri bi si ljudstvo samo volilo svojega kralja, republiko, v kateri ne bi bilo treba plačevati davkov, ne hoditi v vojake, pač pa bi jim republika sama pomagala v njih bednem položaju, ščitila jih pred notranjimi in zunanji sovražniki. Ljudstvo je lahko in rado verjame take hujškarije, ali neodgovorno je za trezne voditelje, ki slepe ljudstvo s takimi nemožnostmi. Podobni so onemu slovenskemu nekdanjemu poslancu ljudske stranke, ki je v ormoškem okraju

pozivljajl kmete, naj ne plačujejo davkov, obenem pa zahteval od vlade, naj jim ustanovi kmetijsko šolo.

V Sloveniji se z ustavo ne more sprijazniti slov. ljudska stranka. Ni ji povšeči, da slovenske pokrajine ne tvorijo posebne province, nego bodo zenačene z drugimi v naši državi v enotno celoto. Mi Štajerci smo se mogli že dosedaj prepričati, da prevelike upravne enote težko enakomerno upravljajo pokrajino. Dobro vemo, kako malo se je Ljubljana zanimala za nas. Imeli smo tam sicer nekaj ljudi, ki so poznali naše razmere na Štajerskem, ali večina odločujočih uradnikov je poznala bolj Kranjsko in se radi tega tudi ozirala bolj na ožji kraj. Temu se nimamo čuditi. Saj je vsakemu uradniku lažje pregledati in obvladati manjši krog, pa tudi v pokrajinskem zboru bo vsakemu poslancu lažje presojati razmere manjšega obsega nego večjega. Mi ne poznamo tako dobro podrobnih zahtev kranjskih, pač pa če bomo tvorili mi na Štajerskem posebno pokrajinsko upravo, bo veliko lažje vsakemu, bodi uradniku ali zastopniku ljudskemu, se poučiti o vseh potrebnih zahtevah.

Teh ljudskih zahtev pa noče upoštevati slov. ljudska stranka. Ljubša bi ji bila Slovenija kot nekaka samostojna državnica, v kateri upa stranka priti do moči, da bi mogla po vzgledu Šustersičevem uganjati svojo strahovlado. Zato si išče zaveznikov med hrvaškimi nezadovoljnimi, pa tudi med samimi Srbi naj bi nastal razpor v vladajoči stranki srbskih radikalcev. Protič naj bi razbil srbsko radikalno stranko, pa naj bi svoje nezadovoljnosti združil s hrvaškimi in slovenskimi, s katerimi bi najprej uničili, kar so drugi dobrega storili, potem pa zopet prepustili delo drugim strankam.

V nedeljo, 18. sept. je imel posl. Korošec svoj shod v Ptuj. Poročal je o krizah in

priimek „Najboljši.“ V Ptuj spominja še dandanes nanj majhni kip na desnem prizidku mestne hiše.

Pod cesarjem Markom Aurelijem, modrijanom na rimskem prestolu, so vdrl v naše pokrajine Markomani in Kvadi iz sedanje Češkoslovaške, združeni z Jacigi, bivajočimi na sedanjem Madžarskem. Cesarske legije, med njimi imenovana druga, so sovražnika sicer kmalu pregnale iz naših krajev; azijske čete pa so zanesle v naše kraje kugo, ki je gotovo tudi v Poetoviju zahtevala žrtve.

Njegov nezmožni sin in naslednik Comodus (180—193) je sklenil s sovražniki sramoten mir in dovolil celo, da so se ti rodovi smeli v večjem številu naseliti v Panoniji. V nasledstvenih bojih, ki so se vneli po njegovi smrti, je zmagal slednjič takratni cesarski namestnik gornje Panonije, Afrikanec Septimius Severus (193—211), ki je bil kot vojak s svojo ženo Julijo Domno v Poetoviju prav priljubljen, kar kaže ptujski napis: „Juliji, materi ptujskega tabora.“ Pod njim so se zboljšale v naših krajih ceste; s Severom se začenja doba vojaških cesarjev, večinoma Ilircev, ki so prišli do prestola s pomočjo svojih legij, kakor Decij (240—251), Galienus (260—268), Mark Aurelij Klaudij (268—270), Aurelian (270—275), in M. A. Probus (276—282).

težavah, ki nas tlačijo. Vsakdo ve, da teh ni malo. Poročal pa je gospod poslanec o teh stiskah tako, kakor da bi jih bili krivi le njegovi politični nasprotniki. Sam pa najboljšje ve, ker je bil tudi že in dolgo časa član vlade, da se težave ne dajo naenkrat odpraviti. Opozorili bi ga samo na nekaj. Ko je ob kolekovanju novčanic demokratska vlada odtegnila 20%, je imela resno voljo, da jih čimprej vrne. Razglasila je bila že to. Ali odstopiti je morala, vlado pa je prevzela opozicija, v kateri so bili tudi slovenski klerikalci. In kaj so ti storili? Eno prvih del je bilo, da so proglasili, oni ne priznavajo odtegnjenih 20% in jih nočejo vrniti. Sedaj pa očitajo tej vladi, česar sami niso hoteli storiti. Tako delovanje je brezvestno hujškanje. Ljudstvo se s takim zavijanjem le bega. Izprva verjame sicer, ker je še pošteno in sodi tudi druge za poštenjake, ali odprle se bodo tudi ljudstvu oči, da bo spoznalo in obsodilo take hujškače.

Zadoščenje.

Zaupnica županov rogaškega okraja drju. Pirkmaierju.

Rogatec, 25. septembra.

Župani rogaškega okraja, med katerimi je tudi več pristašev klerikalne stranke, so soglasno sklenili zaupnico od Peska obrekovanemu ptujskemu okrajnemu glavarju drju. Pirkmaierju ter so odposlali sledeči dve pismi:

Gospodu dr. Otmarju Pirkmaierju,
vodji okrajnega glavarstva

v Ptuj.

V zadnjih tednih smo zasledovali podlogo, ki so jo uprizorili proti Vam elementi,

L. 284 je po težkih bojih zasedel prestol Dalmatinec Diokles, kot cesar Dioklecijan, brez dvoma eden največjih in najzmožnejših vladarjev. Z njim se začne nova doba rimskega cesarstva, dobe absolutne monarhije. S svojimi reformami je sicer rešil rimsko državo pred propadom za 100 let, končnega propada pa ni mogel več zadržati. „Gospod in bog Dioklecijan“, kakor se je nazival sam, je kmalu uvidel, da je cesarstvo preogromno za enega samega vladarja; radi tega je l. 285 odstopil vzhodno polovico cesarstva svojemu bojnemu tovarišu Maksimijanu kot sovladarju in Augustu. 5 let pozneje sta si cesarja imenovala vsak po enega podvladarja in sicer Dioklecijan Galerija, Maksimian pa Constancia Clora, tako da so vladali rimsko državo pod vrhovnim vodstvom Dioklecijana 4 cesarji. Dioklecijan je obnovil in zboljšal finance in določil najvišje cene, podobno kakor pri nas med vojsko. Vzrok temu je bila vedno naraščujoča draginja vsled neznosnih davkov, da se je mogla ohraniti vojska in cesarski dvor. Tudi je skušal obnoviti stare rimske bogove, vsled česar je pod njim izbruhnilo zadnje in in najstrahovitejše pregonjanje kristjanov.

(Dalje prihodnjič.)

Stari Poetovio.

Predaval dr. Vladimir Travner.

Nadaljevanje.

Z Markom Ulpijem Trajanom se začne za Poetovio nova doba. Po svojih zmagah nad Dacijci med letoma 106 in 107 je povzdignil ta cesar Poetovio v kolonijo, t. j. podelil je domačim rodbinam polno rimsko državljanstvo ter jih dodelil odseku rimskih meščanov takozv. tribus Papiria. V tem času je nastala tudi naselbina na desnem dravskem bregu, kjer je naselil Trajan dvakrat večje število odsluženih vojakov. Od takrat se je imenoval „Petovio“ po cesarju Colonia Ulpia Traiana Poetovienensis. Ker je cesar razdelil „Panonijo“ tudi v 2 dela, je postal Poetovio obenem važno obmejno mesto in važna carinska postaja. Kako visoko so cenili tedanji prebivalci to odlikovanje, spričuje dejstvo, da so si radi pridevali priimek svojega slavnega vladarja, kakor n. pr. Marcus Ulpus Primus, M. U. Severianus, posebno pa ženske, ki so se rade imenoval Ulpije. Seveda je bil Trajan tudi vsled svojega čistega in vrlega značaja povsod izredno priljubljen, tako da mu je rimski senat po pravici podelil častni